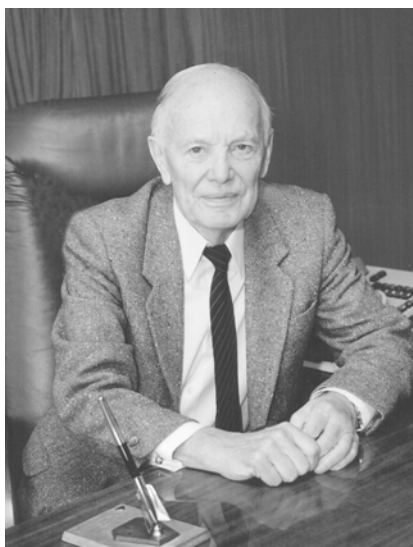

**Борис Євгенович Патон –
президент НАН України**

(до 50-річчя з часу обрання президентом Академії наук Української держави)

Борис Євгенович Патон – видатний український учений, академік Національної академії наук України, всесвітньо відомий дослідник проблем зварювання металів, технологій створення матеріалів із високими технічними характеристиками, автор багатьох відкриттів у галузі матеріалознавства, Герой України, талановитий організатор науки та громадський діяч. Вже майже шість десятиліть він очолює знаний у світі Український науково-технічний центр зі зварювання матеріалів – Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України, а з 1962 року є беззмінним президентом Академії наук України (нині Національної академії наук України).

За 50 років його президентства Академія утвердила свій високий статус головної наукової організації Української держави. Вона об'єднує понад 500 академіків і членів-кореспондентів. Основною її структурною ланкою є науково-дослідні інститути та прирівняні до них інші наукові установи. Б. Є. Патон приділив кожній із цих установ велику увагу, приклав чимало зусиль для розвитку кожної з них і Академії наук загалом.

У світлі сказаного наведемо деякі приклади з діяльності Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України (ФМІ). Б. Є. Патон неодноразово був у ФМІ та цікавився розвитком фундаментальних і прикладних досліджень у галузі матеріалознавства, зокрема, становленням нового напрямку “Фізико-хімічна механіка матеріалів”, в основі якого – встановлення характеристик міцності та довговічності конструкційних матеріалів і зварних з'єднань з урахуванням впливу робочих (експлуатаційних) середовищ. Його започаткував директор ФМІ (1952–1971 рр.) Г. В. Карпенко. Але саме за підтримки Б. Є. Патона цей напрям утвердився в Україні, створена Наукова рада в Академії наук з цієї проблеми, а також засновано академічний науково-технічний журнал “Фізико-хімічна механіка матеріалів”, який з 1965 року видає ФМІ. Він став одним із провідних матеріало-

знавчих видань України і перевидається англійською мовою видавництвом “Springer” під назвою “Materials Science”. Роль журналу у розвитку та утвердженні нового наукового напрямку надзвичайно важлива.

Під час візитів до ФМІ Б. Є. Патон не тільки цікавився та підтримував актуальні фундаментальні дослідження у галузі матеріалознавства та приладобудування, але постійно підкреслював необхідність приділяти більше уваги співпраці з виробничими колективами, щоб впроваджувати результати наукових досліджень у практику. Ці рекомендації були взяті до виконання. В середині 70-их років минулого століття Інститут став одним із основних ініціаторів у Західному науковому центрі АН УРСР створення міжвідомчих науково-виробничих комплексів, які об’єднували зусилля академічних установ, ВНЗ, промислових підприємств регіону для розв’язання техніко-економічних задач промисловості та впровадження їх результатів у практику. Такі форми співпраці стали загальносоюзним надбанням. У 1980 році президент АН СРСР А. П. Александров і президент АН УРСР Б. Є. Патон відвідали Західний науковий центр, щоб ознайомитися з досвідом львів’ян в організації нових форм співпраці науки з виробництвом. Вони побували і у ФМІ. Після їх візиту питання про нові форми взаємодії науки і промисловості розглядали на засіданні Президії АН СРСР у Москві, де з доповіддю про досвід Академії наук УРСР виступив Б. Є. Патон, а про організацію міжвідомчих науково-виробничих комплексів повідомив заступник голови ЗНЦ директор ФМІ В. В. Панасюк.

Академіки А. П. Александров і Б. Є. Патон у лабораторії дослідження малоциклової утоми елементів конструкцій. Пояснення дає зав. лабораторії к.т.н. К. Б. Кацов.

Досвід львів’ян схвалили і рекомендували для реалізації в інших наукових центрах СРСР. Це була знакова подія для ЗНЦ і яскравий приклад стратегічного спрямування президентом Академії наук Б. Є. Патоном діяльності Інституту на пришвидшення впровадження результатів наукових розробок у практику.

Редколегія журналу та колектив ФМІ сердечно вітають президента НАН України академіка Б. Є. Патона з нагоди 50-річчя його керівництва Національною академією наук України і бажають йому здоров’я та подальших успіхів у праці на благо науки та Української держави.